

Br:

Podgorica, 1. decembar 2023.

IZVJEŠTAJ

o učešću ministra vanjskih poslova dr Filipa Ivanovića na sastanku NATO ministara vanjskih poslova, Brisel, Kraljevina Belgija, 28 - 29. novembar 2023.

Ministar vanjskih poslova dr Filip Ivanović predvodio je delegaciju Crne Gore na sastanku NATO ministara vanjskih poslova, a u čijem su sastavu bile i otpravnica poslova a.i. u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO Milena Kalezić i direktorica Direkcije za politiku bezbjednosti u Ministarstvu vanjskih poslova Dijana Tući. Na marginama NATO sastanka ministar Ivanović je imao i niz bilateralnih susreta i to sa generalnim sekretarom NATO Jensom Stoltenbergom, potpredsjednicom Vlade i ministarkom vanjskih poslova Bugarske Marijom Gabriel, i šefovima diplomatija Češke Janom Lipavskim, Italije Antoniom Tajanijem, Estonije Margusom Tsahknom i Norveške Espenom Bartom Eideom.

Odluke sa sastanka NATO ministara vanjskih poslova

Ministri vanjskih poslova NATO razmotrili su niz pitanja u kontekstu priprema za naredni NATO Samit 2024. godine, sa fokusom na dalju podršku Ukrajini, odvratanje i odbranu, te širok opseg bezbjednosnih izazova i prijetnji, uključujući i bezbjednosnu situaciju na Zapadnom Balkanu i na području južnog susjedstva Alijanse.

NATO ministri su razgovarali kako o izazovima koje Kina predstavlja za evroatlantsku bezbjednost, tako i o mogućnostima za saradnju, te pozdravili dijalog sa Pekingom u oblastima od zajedničkog interesa. Imajući u vidu da su izazovi sa kojima se NATO suočava globalnog karaktera, naglašeno da je u tom kontekstu neophodna bliža saradnja sa partnerima, uključujući države indo-pacifičkog regiona. U cilju jačanja NATO politike prema južnom susjedstvu, imenovana je grupa nezavisnih eksperata koja će raditi na reviziji pristupa Alijanse ovom području – posebno regionima Bliskog istoka, Sjeverne Afrike i Sahela. Saveznice su takođe izrazile zabrinutost zbog rata na Bliskom istoku, i pozdravile produženje pauze u prekidu vatre između Izraela i Hamasa, što je omogućilo prijeko potrebnu pomoć ljudima u Gazi, oslobađanje dodatnih talaca i isporuku humanitarne pomoći. Uz prisustvo visokog predstavnika EU za vanjske poslove i bezbjednosnu politiku, održana je sesija posvećena Zapadnom Balkanu na kojoj je razmatrana bezbjednosna situacija u regionu. Ukazano je na porast tenzija, uključujući nasilje u sjevernom dijelu Kosova i secesionističku retoriku. U tu svrhu, NATO je donio odluku o slanju dodatnih hiljadu trupa u okviru misije KFOR-a, a saveznice razmatraju i trajno povećanje kontigenta na Kosovu.

U okviru susreta šefova diplomatije, Savjet NATO-Ukrajina sastao se u nivou ministara vanjskih poslova po prvi put, na kojem je prisustvovao i ukrajinski.mvp Dmitro Kuleba. Ministri su razgovarali o budućim koracima Ukrajine ka članstvu u Alijansi i dali preporuke o prioritarnim reformama, uključujući borbu protiv korupcije, jačanje vladavine prava i podršku ljudskim pravima i pravima manjina. Pozdravljene su najave NATO saveznica o dodatnoj finansijskoj podršci Ukrajini, većoj protivvazdušnoj odbrani i municiji i uspostavljanju Centra za obuku ukrajinskih pilota.

Ocjena posjete

Kroz dvodnevno učešće na sastanku NATO ministara vanjskih poslova, ministar Ivanović je istakao značaj koji Crna Gora pridaje politikama Alijanse i posvećenost Crne Gore ispunjavanju definisanih ciljeva koje proističu iz članstva. On je naglasio punu podršku Crne Gore teritorijalnom integritetu i suverenitetu Ukrajine i potvrdio našu spremnost da nastavimo da pružamo političku, vojnu i humanitarnu pomoć. Takođe, ministar je istakao posvećenost Crne Gore odbrani principa da svaka država ima pravo da slobodno bira vanjskopolitičko opredjeljenje i bezbjednosne aranžmane. Pozdravio je unapređenje saradnje kroz uspostavljanje Savjeta NATO-Ukrajina, koji će omogućiti bliže konsultacije o daljim reformama Ukrajine kao i zajedničkim bezbjednosnim izazovima.

Ministar Ivanović je pohvalio veći angažman Alijanse po pitanju analize dešavanja na južnim granicama, a sa ciljem oblikovanja pristupa koji NATO ima prema ovom području. On je ukazao na značaj razvoja i snaženja partnerstava koje Alijansa ostvaruje sa državama širom svijeta, a radi zajedničkog sagledavanja izazova u bezbjednosnom okruženju.

U pogledu regionalnih prilika, ministar Ivanović je pozitivno ocijenio inicijativu da se Zapadni Balkan nađe visoko na agendi NATO-a. Izrazio je zabrinutnost zbog dešavanja na Kosovu i istakao značaj NATO prisustva i uloge KFOR-a kao garanta mira i stabilnosti, te u tom kontekstu pozdravio odluku Alijanse da poveća broj oružanih snaga. Po pitanju odnosa Srbije i Kosova, istakao da Crna Gora podržava dijalog pod okriljem EU i da će dogovor dvije strane imati višestruko pozitivne efekte po širu evroatlantsku zajednicu. Osvrnuo se i na značaj pružanja pomoći ranjivim partnerima iz susjedstva i podrške reformskih procesima u Bosni i Hercegovini, te naglasio podršku Crne Gore evroatlantskoj integraciji država Zapadnog Balkana u skladu sa njihovim opredjeljenjem. Ukazao je da kompleksno bezbjednosno okruženje zahtijeva stalnu budnost međunarodne zajednice i kontinuirani angažman EU i NATO, te da očekuje da će region biti u fokusu i tokom sledećeg NATO Samita.